

maa spørge sig selv: Er det af Regjeringen, Landsthinget og en hel Del af Folkethinget Tiltraadte det Rigtige, eller er det Majoriteten i Folkethinget, der har Ret? Det, jeg som sagt derfor for mit Vedkommende, meget vil holde paa, er, at vi ligefrem tage som Uendringsforslag det af Folkethingets Mindretal indbragte Lovforslag.

Madvig: Den ærede næstforegaaende Tale. (Fischer) nævnte som en Mangel ved denne Sags Forberedelse, at man ikke var kommen til nogen bestemt Afgjorelse af Spørgsmaalet om Kirken's Eiendomsret. Han fremhøvede det Utsættelige, der vilde have været i, at Kirkekommissionen først havde udtalt sig bestemt om dette Spørgsmaal, idet han mente, at, hvis det var sket, saa vilde Sagen ogsaa have faaet baade en bedre Gang og en bedre Form. Jeg tror imidlertid, at der ligger meget Mere i Handlinger end i Erklæringer og Udtalelser. Jeg for min Del, kunde ikke have havt Noget imod, at Kirkekommissionen eller en anden Autoritet havde fastslaaet den Anskuelse, som jeg baade andetsteds og i Kirkekommissionen har vedkjendt mig, nemlig at de kirkelige Indtægter ikke ere Kirken's Eiendom, men at de ere en af Staten til Kirken henlagt Understøttelse, en Understøttelse, som er tilstaaet den i Grundloven, men som dog ikke først i denne er bleven lovet Kirken, men som der blev bekræftet, efterat den allerede havde været udredt i mange Mennefsaalder. Men hvad vilde det egentlig have havt at betyde, at Kirkekommissionen eller at Fleetallet af denne — thi der vilde ikke være fremkommet fuld Enstemmighed derom — havde afgivet den Erklæring, at de kirkelige Indtægter vare Statens og ikke Kirken's Eiendom? Vilde man have givet sig tilfreds dermed fra deres Side, som vilde have disse Indtægter inddragne i Statskassen? Nei, det vilde man ganske vist ikke have gjort. Jeg kan henvise til de bestemteste Utringer i saa Henseende, der foreligge i Kirkekommissionens Forhandlinger. Man vilde ikke have beroliget sig ved en saadan Udtalelse fra Kirkekommissionens Side, ligesom jeg overhøvedet ikke veed nogenjomhelst Udtalelse, som man vilde have beroliget sig ved, ikke engang

en Udtalelse derom i Lovsform, hvorved jo derhos er at bemærke, at en Lov dog ikke er Noget, hvori man bør udtale almindelige og abstrakte Sætninger, men at en Lov er en Akt, hvorved man tager praktiske Bestemmelser i Henhold til den Betragtning af Forholdene, som den lovgivende Magt har og gaar ud fra. Og jeg paastaar nu derhos, at Kirkekommissionens og særlig dens Flertals Forslag staar i den bestemteste og tydeligste Konsekvents med den Erkjendelse, at de kirkelige Indtægter ikke ere Kirken's Eiendom. Hvis nemlig det, der nu er henlagt til Kirken, af Kommissionen var erkjendt for at være Kirken's selvstændige Eiendom, saa kunde Kommissionen umulig have stillet Forslag af den Art som dem, den har fremsat, om disse Midlers Anvendelse og Benyttelse. Den kunde — for at jeg skal tage en Indtægt, der vel ikke hører til de allerstørste, men som dog hører med blandt de kirkelige Indtægter — f. Ex. ikke have sagt om Dffer og Accidentser: Denne Indtægt slaar vi en Streg over; den skal ikke længer tilkomme Kirken, hvad den jo for en stor Del har gjort. Man maa, som antydet, i slige Ting se paa Handlingerne og ikke paa Ordene. Og i samme Retning foreligger der jo nu ogsaa en Handling fra Regjeringens Side i det af den ærede Minister indbragte Lovforslag. Dette fastsætter jo, hvilke af de paagældende Indtægter der skal vedblive at ydes og hvilke ikke, og det fastsætter derhos, hvorledes disse Indtægt skulle anvendes. Men idet det gjør det, handler det ogsaa i Konsekvents med den Erkjendelse, at der her er Tale om en Understøttelse fra Statens Side til Kirken. Forsaavidt man vil have den foreliggende Sag betragtet som en Proces om, hvorvidt Kirken eller Staten er Eier, en Proces, der nu skal komme til endelig Afgjorelse, saa maa man ogsaa erindre, at just, naar man betragter Sagen som en Proces, vil der ikke her kunne finde nogen Afgjorelse Sted af den. Loven udgaar jo nemlig fra Staten, der i denne Proces skulde være den ene Part, og Kirken var altsaa, forsaavidt man vilde betragte Sagen som en Proces, fuldkommen berettiget til at protestere imod Afgjørelsen og til at sige: Den ene Part i